

Zestawienie ortogramów dla klasy I

1. Wyrazy z ó wymiennym.

bój, czwórka, dróżka, dwór, główka, gotów, jagódka, kąpielówki, kółko, nóżka, Kraków, krówka, łóżko, miód, mnóstwo, mój, mróz, mówić, mrówka, nóż, nóżka, obrót, odwrót, ogród, ogródek, ósmy, parowóz, pióro, pocztówka, podróż, podwórko, podwórze, pokój, pomoc, pół, próg, przewrócić, przód, pszczołka, samochód, siódmy, sposób, spódnica, stołówka, stóg, swój, szósty, trójka, twój, trójkąt, wieczór, wokół, wódz, wór, wrócić, wspólny, współczucie, wśród, zawód, zbiórka, zdrów, ziółko, znów, pójść

2. Wyrazy z ó niewymiennym.

chór, córka, góral, góralczyk, górnik, górzysty, jaskółka, Józio, klócić się, król, królewicz, królowa, królik, królowa, krótki, kryjówka, który, ogórek, ołówek, oprócz, pagórek, płótno, powtórzy, półki, późno, próbować, również, równina, równy, róża, różny, różowy, skóra, wiewiórka, włóczka, w ogóle, wróbel, wróżba, żółty, żółw.

3. Wyrazy z rz wymiennym.

aptekarz, elementarz, gorzki, gospodarz, górzysty, harcerz, kominiarz, księgarz, lekarz, marynarz, morze, murarz, obdarzyć, odtworzyć, orzeł, piekarz, parzysty, podwórze, powtórzyć, stolarz, wierzyć, zmierzyć, żeglarz, żołnierz.

4. Wyrazy z rz niewymiennym.

burza, Jerzyk, korytarz, korzeń, korzystać, kurz, marzyć, narzędzie, odkurzać, orzech, pierzyna, porządek, porzeczka, przyrząd, przyrzekać, rząd, rzecz, rzeka, rzepa, rzucać, talerz, towarzysz, twarz, uderzyć, urząd, urządzenie, warzywo, wierzba, wierzchowiec, wierzgać, wyrzucić, zwierzę.

5. Wyrazy z rz po spółgłoskach

brzeg, brzmieć, chrzest, dobrze, dojrzeć, drzewko, drzwi, grządka, grzbiet, grzebień, grzecznie, Grzegorz, grzyby, Jędrzej, krzew, krzesło, krzyczyć, Krzysztof, krzywda, krzywy, modrzew, obejrzeć, olbrzym, otrzymać, patrzeć, potrzeba, powietrze, przebiec, przeciwko, przed, przedmiot, przedstawić, przedszkole, przedtem, przejazd, przejść, przekaz, przekonywać, przelotny, przepaść, przerwa, przewrócić się, przez, przód, przyczyna, przyglądać się,

przygoda, przygotować, przyjaciel, przyjaźń, przyjąć, przykład, przykrość, przyłasczka, przynajmniej, przynieść, przypadek, przypomnieć, przyrząd, przyrzekać, przysłówie, przyszłość, przytulić, przyzwyczaić, skrzydło, skrzypieć, spojrzeć, sprzątać, sprzeczką, sprzedawca, sprzedaż, strzał, strzeżony, trzasnąć, trząść, trzeba, strzał, trzej, trzymać, ujrzyć, uprzejmy, wrzask, wstrzymywać, wyrzucić, wytrzeszczyć, wytrzymałość, zaprzęg, zgrzytać.

6. Wyrazy z ż.

bandaż, bliżej, chociaż, ciężki, dłużej, drapieżny, droższy, dróżka, duży, dyżurny, gdzież, inżynier, jeżeli, już, każdy, koleżanka, książka, księżniczka, księżyc, któż, leżeć, łyżka, mężczyzna, może, należeć, nóż, nóżka, odjeżdżać, odważnik, pasażer, podróż, położyć, pomoże, potężny, pożar, pożyczyć, próżniak, przecież, przerażony, przydrożny, rożek, również, róża, różowy, spożywać, sprzedaż, strzeżony, straż, także, śnieżek, świeży, też, ułożyć, uważać, używać, ważny, ważyć, wąż, wciąż, wieża, włożyć, wróżka, wstążka, wyżej, zauważyć, zbliżyć, zboże, zdążyć, złożyć, zważać, żaba, żaden, żeglarz, żeglować, żelazo, żmija, żniwo, żołądź, żołnierz, żona, żółty, żółw, żuraw, żwawy, życzliwość, życzyć, żyć, żyrafa, żywić, żywy, służba.

7. Wyrazy z h.

bohater, Halina, hałas, halo, hamować, Hania, harcerz, hasać, Helena, helikopter, herbata, historia, hodować, huczeć, hulać, huragan, huścić, Hubert.

Zestawienie ortogramów zaczerpnięto z książki E. Polańskiego „Dydaktyka ortografii i interpunkcji”.

Zestawienie ortogramów dla klasy II

➤ **Obowiązują ortogramy dla klasy I**

1. Wyrazy z ó wymiennym.

chtód, ciężarówka, litrówka, lodówka, łódź, majówka, makówka, owadobójczy, pochód, północ, przetwór, przyjaciółka, różki, przystówek, siatkówka, stój, słówka, spośród, spółgłoska, surówka, ściółka, twaróg, widokówka, wół, żłób, wówczas, wybór, żaglówka, żarówka.

2, Wyrazy z ó niewymiennym.

chór, dopóki, któredy, odróżniać, równocześnie, równość, równoważnik, skrót, różyczka, skórzany, sójka, spróbować, tchórz, wskazówka, wzgórze.

3. Wyrazy z rz wymiennym.

blacharz, chórzysta, nieparzysty, pierze, rowerzysta, zaparzy, skórzany, utworzyć, wioślarz, zachmurzyć się.

4. Wyrazy z rz niewymiennym.

jarzyna, kalendarz, korzonek, narzekać, oburzać się, przez, rzeczownik, rzemieślnik, rzeżucha, samorząd, tchórz, uporządkować, wyrzut, wzburzyć, zmierzyć.

5. Wyrazy z ż .

ciężarówka, czyżby, drużynowy, dylizans, filiżanka, gdyż, jakże, koleżeński, mżawka, najbliższy, najwyższy, niechże, nieduży, nieużyty, odróżniać, żużel, ostrzeżenie, podłużny, podróżnik, poniższy, pożytek, pożywny, równoważnik, różyczka, ryż, skrzyżowanie, spostrzeżenie, śnieżynka, wieżowiec, wyrażenie, zagnieżdżać, zasłużony, żabka, żaglówka, żeński, żer, żłób.

6. Wyrazy z h.

blahy, czyhać, druh, haft, hol, hartować, hasło, hejnał, helikopter, Henryk, herb, herbatnik, het, hiacynt, hodowca, homar, hops, hotel, humor, huśtawka, huta, higiena.

7. Wyrazy z ch.

blacharz, chlew, chtód, cholewa, Chopin, chrapkę, chrzan, chrząszcz, chwała, chudzina, chytrość, cichutki, czeremchę, gruchnąć, kłamczucha, lekuchny, leniuch, łańcuch, niechęć, nieruchomy, obchodzić, pończocha, obwąchiwać, olcha, pchnąć, popłoch, postuch, przechodzień, przechowalnia, rachunek, spychać, tchórz, zachmurzyć się,

westchnąć, wychowawczyni, wichura, strach, technikum, zmierzch, wyschnąć, wybuchnąć, odetchnąć, zachwycać.

8. Pisownia wyrazów z utratą dźwięczności spółgłosek na końcu wyrazu.

błąd, chlew, chłód, gaz, gdyż, guz, głąb, grad, gruz, herb, iloraz, kalendarz, łódź, opad, paż, perz, przebiśnieg, przeciąg, przegląd, ryż, spośród, wyścig, zaraz, żłób.

9. Pisownia wyrazów z utratą dźwięczności spółgłosek w środku wyrazu.

babcia, babka, ciężarówka, drzewka, dziadka, farbka, gałązka, główka, grządka, gwiazdka, kawka, kredka, ławka, przegródka, różki, przegródka, różki, sąsiadka, żabka, ślizgawka, wskazówka, wstążka, zagadka, zarazki, surówka.

10. Wyrazy z zakończeniem -ów, -ówka, -ówna, -unek.

boków, centymetrów, czworokątów, elementów, gatunków, grochówka, iloczynów, ilorazów, kierunek, kilogramów, końcówka, uroków, królików, krów, kryjówka, krzaków, kwiatów, litrów, metrów, mieszkańców, mrówka, nawiasów, odcinków, pracowników, przykładów, przymiotników, ptaków, rachunek, rysunek, sadów, rzeczowników, rzutów, siatkówka, składników, słów, sprawunek, stosunek, trójkątów, wędrówka, wskazówka, wyrazów, wzorów, zbiorów, znów, żaglówka.

11. Wyrazy z -em, -en, -on, -om.

cementownia, fragment, horyzont, kalendarz, koncert, konduktor, komenderować, kontakt, konwalia, korzonki, lament, pasemko, renta, sadzonka, temperatura.

✓ **Pisownia wyrazów z końcówką – uje**

✓ **Pisownia wyrazów z „rz” po spółgłoskach „b”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”, „ch”**

✓ **Wielka litera w imionach, nazwiskach, tytułach książek, nazwach geograficznych**

✓ **Pisownia przeczenia „nie” z czasownikami**

Zestawienie ortogramów zaczerpnięto z książki E.Polańskiego – „Dydaktyka ortografii i interpunkcji.”

Zestawienie ortogramów dla klasy III

➤ Obowiązują ortogramy dla klasy I i II

1. Wyrazy z ó wymiennym

bóbr, bród, Ciechanów, dowód, Dziwnów, Gorzów, gotówka, grób, gród, kościół, nawóz, dochód, obwód, ostróżka, podnóże, podzbiór, pogróżka, połów, powłóczysty, powrósto, półmisek, półproste, półrocze, próchnica, przekrój, przednówek, przedpokój, przetwórnica, przewóz, przychówek, wspólnota, zbój, współdziałać.

2. Wyrazy z ó niewymiennym.

czótno, mózg, nierówność, pokłócić się, rozróżniać, rówieśnik, źródelko, równoległobok, równoległy, różnorodny, szczegół, włókno.

3. Wyrazy z rz wymiennym.

drukarz, Sandomierz, szarzeń, zamierzać, Żoliborz, wytwarzać.

4. Wyrazy z rz niewymiennym.

bajdurzyć, bramkarz, lichtarz, macierzyństwo, narzeczona, rzemień, Rzeszów, rzepolić, towarzystwo, urzędnik, wachlarz, węgorz, zamierzchny, zakorzenie się.

5. Wyrazy z ż.

bieżnia, chorąży, ciżba, dzierzawa, dzieża, jałmużna, kałuża, łodyżka, małżonka, mosiężny, młodzież, nożyczki, odzież, odżywienie, ostrożny, owadożerny, pasożyt, piżmak, podnóże, pogróżka, przeważać, przewożenie, przyłożyć, rozmnażać, rozróżnić, różnorodny, użytkownik, użyźniać, przybliżenie, wyposażyc, zadrzeć, zagrażać, zaprzężony, zażądać, żleb, zażywać, zamrużyć, żak, żalosny, żołąd, żywność, żyworodny, skażony, zamraża.

6. Wyrazy z h.

filharmonia, halabarda, handel, heban, hektometr, holownik, hołd, huczeć, hulajnoga, pohańbić, wahać się.

7. Wyrazy z ch.

chłodnia, chodak, chomąto, chorąży, chrabąszcz, Czechosłowacja, dmuchawiec, chuch, falochron, głuchy, gruchać, koniuch, krochmal, lichtarz, łopuch, makuch, muchomor, obchód, pacha, piach, powszechny, próchnica, przechytrzyć, pycha, przepych, rechotać, rozpowszechniać, schab, schemat, schronisko, sucha, spulchniać, sucharki, szachy, trucht, wachlarz, wiecha, wychowanek, zamach, zamierzchły, zuchwały.

- ✓ *Pisownia wyrazów z utratą dźwięczności: np. obiad, wędka, krzew*
- ✓ *Pisownia wyrazów zakończonych na -ów, -ówka, -ówna*
- ✓ *Pisownia wyrazów z końcówką - uje*
- ✓ *Pisownia wyrazów z „rz” po spółgłoskach „b”, „d”, „g”, „j”, „k”, „p”, „t”, „w”, „ch”*
- ✓ *Pisownia wyrazów z „ą” i „ę” oraz zakończeń -om, -on*
- ✓ *Wielka litera w imionach, nazwiskach, tytułach książek, nazwach geograficznych*
- ✓ *Pisownia przeczenia „nie” z czasownikami i przymiotnikami*

Zestawienie ortogramów zaczerpnięto z książki E.Polańskiego „Dydaktyka ortografii i interpunkcji”.